

Samen oplossingen zoeken

Hoe kunnen jeugdhulpverleners nóg professioneler werken? Hoe beleven jongere en gezin de hulp? Wat gaat goed en wat nog niet? Drie ervaringsdeskundigen, Chantal (21), Anne (22) en Sylvia (37), praten met jeugdhulpverlener Timo Schopmeijer (31) en vertrouwenspersoon Annemieke Spijker (48).

DOOR MAYKE GALIS BEELD: REBKE KLOKKE

De gezinsvoogd die Chantal kreeg toen ze op tienjarige leeftijd uit huis werd geplaatst, maakte tijd vrij voor Chantal en haar zus en luisterde goed. ‘Ze belde ’s avonds als wij daar behoefte aan hadden.’ Ook Anne heeft goede herinneringen aan haar psycholoog toen ze begeleid ging wonen. ‘Ze luisterde echt en nam mij serieus, maar de hulp kwam te laat en mijn problemen vroegen op dat moment om meer dan deze begeleiding.’

Een goede hulpverlener maakt contact met cliënten en luistert naar wat ze willen, reageert Annemieke Spijker, vertrouwenspersoon bij Adviespunt Zorgbelang Gelderland. Jeugdhulpverlener Timo Schopmeijer van het wijkteam Medemblik is het daarmee eens: ‘Ik vraag bijvoorbeeld of ze zelf een idee hebben hoe we hun probleem kunnen oplossen. Door hen beter te leren kennen, ontdek ik wat wel en niet is geprobeerd en past.’

Sylvia is moeder van een zoon van vijftien en heeft een partner en twee stiefkinderen van twaalf en zeventien. Zij krijgen op dit moment particuliere zorg via een persoonsgebonden budget (pgb). ‘We hebben nu drie hulpverleners die de hulp en zorg op elkaar afstemmen. Ze kijken echt naar wat onze kinderen nodig hebben. Wij leren daarvoor beter hoe we onze kinderen kunnen begeleiden.’

SNELLER HULP

Chantal, Anne en Sylvia liepen ook op tegen problemen in de hulpverlening. Zo werd Chantal in een jeugdgevangenis geplaatst omdat er geen plek was in een jeugdzorginstelling. Bij Anne kwam hulp te laat en toen zij achttien werd kreeg zij ineens geen

hulp meer omdat zij niet meer onder de jeugdzorg viel. De stiefkinderen van Sylvia hadden hulp nodig, maar die bleef lang uit. Pas na aandringen kregen zij een indicatie voor hulp.

‘Toen moesten wij de verantwoordelijkheid voor de kinderen ineens volledig overgeven aan hulpverleners, terwijl wij graag betrokken wilden blijven. Een van onze kinderen kreeg volgens ons geen goede hulp en wij kregen het gevoel slechte ouders te zijn.’

Gelukkig is dat nu anders geregeld, vindt Annemieke. ‘Er wordt meer met de cliënt samen gekeken wat de beste oplossing is.’ Sylvia had nu bijvoorbeeld direct hulp kunnen inroepen van het wijkteam, vult Timo aan. ‘Al

‘Hier zou nog een streamer kunnen!’

Programma Professionalisering Jeugdhulp en Jeugdbescherming (PJ&J)

In het programma Professionalisering Jeugdhulp en Jeugdbescherming werken brancheorganisaties, beroepsverenigingen, gemeenten, cliëntorganisaties en initieel onderwijs samen aan professionalisering. Professionalisering vraagt van jeugdhulpverleners dat zij hun kennis bijhouden, hun werkwijzen vernieuwen en reflecteren met collega's op situaties uit hun dagelijkse praktijk. Daarnaast bieden zij hulp die aansluit bij de vraag van jeugdigen en hun ouders. Zij doen dit samen met andere betrokkenen uit de omgeving van de jeugdige. Werkgevers faciliteren hierbij én zorgen er samen met professionals voor dat de juiste hulpverlener op de juiste plek wordt ingezet. Meer informatie: www.professionaliseringjeugdhulp.nl.

ontbreekt het in sommige gemeenten nog aan de juiste deskundigheid.' Bij Anne had veel eerder preventief hulp geboden moeten worden, vindt hij. Annemieke: 'In de nieuwe Jeugdwet kunnen hulpverleners hulp bieden als de problemen nog te behappen zijn.'

Anne verwacht van hulpverleners dat zij serieus ingaan op wat je zegt. 'Zij moeten niet bang zijn jou te kwetsen, dus je niet naar de mond praten. Maar je ook niet onverwacht confronteren met een besluit waarmee je het niet eens bent.' Chantal vindt dat hulpverleners het moeten toegeven als ze een fout maken. 'Wij als cliënten moeten dat ook. Het maakt hulpverleners menselijker als ze dat doen.'

RUST

Om goede hulp te kunnen verlenen, heeft Timo tijd nodig om de situatie en de mensen goed te leren kennen. 'Dan kan ik op zoek naar krachten

die er al zijn en gebruik maken van wie en wat er wél is. Cliënten hebben vaak het gevoel dat zij geen enkele invloed hebben.' Sylvia reageert: 'Die nadruk op "eigen kracht" komt volgens mij vooral voort uit de noodzaak om te bezuinigen. Ik wil dat je eerst naar het totaalplaatje kijkt.' Timo: 'Dat is precies wat ik doe. Ik probeer duidelijk te krijgen waar het gezin of de jongere het meeste last van heeft. Dat pakken we als eerste aan. Zodat er rust ontstaat. Dan kunnen we kijken naar verdere oplossingen en blijkt dat cliënten zelf of mensen in hun omgeving ook veel kunnen doen.' Annemieke: 'Mensen ervaren het gebruik maken van "eigen kracht" inderdaad vaak als een bezuinigingsmaatregel, maar jeugdhulpverleners nemen cliënten juist heel serieus door hen mee te laten denken over een oplossing. Het slagen daarvan hangt af van de manier waarop het contact verloopt. Cliënten

willen terecht graag eerst gehoord en erkend worden.'

Anne: 'Van hulpverleners moet vaak meteen van alles. Een duwtje in de rug, noemen ze dat. Maar mij blies het omver. Soms wil je gewoon even niks moeten. Ik heb een half jaar in bed gelegen omdat ik op was.' Timo: 'Ik had een meisje van vijftien dat het, net als Anne, een tijdlang niet kon opbrengen om naar school te gaan. We ontdekten dat ze tot rust kwam tussen de dieren. Ik heb een half jaar ontheffing van de leerplicht aangevraagd. Ze kon dagelijks terecht bij een paardenboerderij. Daar krabbelde ze langzaam op.'

'Vóór de nieuwe Jeugdwet had je als jeugdhulpverlener minder mogelijkheden om preventief hulp te bieden', zegt Timo. 'Ons uitgangspunt is: wat heeft het gezin nu nodig? Meer maatwerk dus en daardoor ook creatievere oplossingen.'